Stichting Vredeseducatie
Peace Education Projects

DEMOCRATIE FABRIEK

Nieuwsbrief/Jaarbericht Stichting Vredeseducatie 2021

Tentoonstelling 'Demokratie Labor' start tournee in Luxemburg

Na een intensieve samenwerking met het Zentrum fir politesch Bildung (ZPB) werd de interactieve tentoonstelling 'DemokratieLabo' feestelijk geopend door de minister van onderwijs, de voorzitter van het parlement en de minister van Justitie.

De tentoonstelling stond opgesteld in Centre Culturel et de rencontre Abbaye de Neumünster in het hart van de stad Luxemburg en is bedoeld voor een brede bezoekersgroep.

In het LAB kunnen bezoekers de kernwaarden van de democratie onderzoeken. Hierbij staan hun ervaringen, hoop en ambities centraal. Democratie is een manier om een land te besturen, maar is in deze tentoonstelling vooral een manier van leven, waarin we proberen conflicten op een vreedzame manier op te lossen, waarin we kunnen samenwerken in een wereld met tegenstellingen en waarin we vrijheid geven aan elkaar en voor de aarde zorgen.

Het DemokratieLABO is ontwikkeld volgens de interactieve methodiek van de Stichting Vredeseducatie en is geheel opnieuw gerealiseerd in de Luxemburgse context met tal van nieuwe thema's en invalshoeken.
De tentoonstelling zal de komende jaren door het land reizen en zal vooral in gemeenten mensen bij elkaar brengen en discussies stimuleren vanuit de gedachte dat de democratie het beste verdedigd kan worden door burgers die de 'eigenaar' zijn van haar waarden.

Meer info: https://www.demokratielabo.lu/en

DOEboek Burgerschap

100 acties om de wereld mooier te maken

De Stichting Vredeseducatie ontwikkelt een DOEboek Burgerschap voor kinderen van 8 – 12 jaar in het onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en in de vrijetijdssector zoals musea, hotels en recreatiebedrijven.

Het is een activiteitenboek waarmee kinderen op school of met (groot)ouders thuis op meer dan 100 manieren kunnen werken aan een mooie en vreedzame wereld.

Centraal door het hele DOEboek verweven is het gedachtengoed van Sint-Maarten die als Romeins soldaat zijn mantel met een bedelaar deelde en wereldwijd een symbool werd voor solidariteit.

Gebruikers van het DOEboek kunnen in de voetstappen van Sint-Maarten 'beschermer' worden van hun stad, dorp en leefomgeving.

Sint-Maarten is beschermheilige van de stad Utrecht en vele andere steden in Europa en kan mensen met uiteenlopende levensbeschouwingen inspireren.

Deze editie van het DOEboek verschijnt bij de viering van het 900-jarig bestaan van de stad Utrecht in 2022, maar staat vol met interessante weetjes, acties, puzzels en verhalen voor kinderen uit het hele land.

Het DOEboek heeft 80 pagina's, wordt door de Stichting Vredeseducatie uitgegeven en de vormgeving is in handen van Scarlet Maassen.

Blader hier door het showmodel (16 pagina's)

Financiële actie

Om de eerste editie van het DOEboek Burgerschap te bekostigen, is de verkoop eind december begonnen. Het boek verschijnt in april 2022 en op deze manier kunnen klanten de eerste druk voorfinancieren.

Betrokkenen bij de Stichting kunnen ook aandeelhouder worden door € 100,- per aandeel over te maken op bankrekeningnummer: NL02 INGB 0002352816 t.n.v. Stichting Vredeseducatie o.v.v. aandeel DOEboek. Aandeelhouders ontvangen een 'sociaal dividend' door het verspreiden van suggesties en acties voor een vreedzame wereld.

V-LAB Express in de Achterhoek

Leerlingen en docenten enthousiast

De V-LAB Express heeft in september door de Achterhoek gereisd en honderden scholieren met hun docenten uitgedaagd om de interactieve tentoonstelling te ervaren. Van 20 t/m 23 september stond de Express bij de Bibliotheek Aalten en van 24 t/m 30 september op de Markt van het dorp Dinxperlo, dat de hoofdstraat deelt met het Duitse Suderwick. Bij de ingang van het dorp hang het bord met beide namen in één: **DINXPERWICK**. Er waren Open Middagen, maar het aantal bezoekers was laag vanwege de geldende Covid19 maatregelen. De lokale coronamaatregelen werden in de nabijgelegen stad Bocholt strenger toegepast waardoor vooral de Duitse de scholen afzagen van de excursie.

De tournee werd mogelijk gemaakt door het Nationaal Onderduikmuseum als onderdeel van het grensover-schrijdende regioprogramma Gelderland Herdenkt en is onderdeel van het openingsprogramma van de Bibliotheek in Aalten.

nationaal onderduikmuseum aalten

de Bibliotheek Achterhoekse Poort

De leerlingen op de foto's zitten op het St. Gregorius College in Utrecht.

Tevredenheidsonderzoek

Het was vanwege de coronamaatregelen, één van de schaarse momenten dat de tentoonstelling gebruikt kon worden. Dat was niet de enige reden voor feest. De reacties van bezoekers uit de dorpen en de, docenten en leerlingen waren bijzonder enthousiast.

Aanmelding

Negen scholen hadden zich aangemeld, waarvan zeven basisscholen, één vmbo en een vso-school met in totaal 370 leerlingen. Ze werden begeleid door docenten en ouders. Vrijwilligers uit Aalten en Dinxperlo waren gastvrouw en gastheer in de V-LAB Express. Ze hadden vooraf een instructie gehad en konden de bezoeker wegwijs maken in de tentoonstellingstrailer.

"Superleuk, tot de dag van vandaag wist ik niet eens dat dit bestond."

Ervaringsonderzoek

Aan het eind van het bezoek kregen de docenten, begeleiders en de leerlingen een korte enquête met vragen over ervaringen tijdens het bezoek aan de V-LAB Express. We hebben ingevulde enquêtes verwerkt van 22 docenten en begeleiders en 158 leerlingen. De uitkomsten van het onderzoeken geven inzicht in de opvattingen van de bezoekers over hun ervaring in de V-LAB Express. Omdat er geen voormeting is verricht, kunnen we geen inzicht geven in de leereffecten. Echter, enthousiaste ervaringen en de observaties van docenten en vrijwilligers die de bezoekers hebben ontvangen, geven aan dat het leerproces intensief was en er met plezier is geleerd.

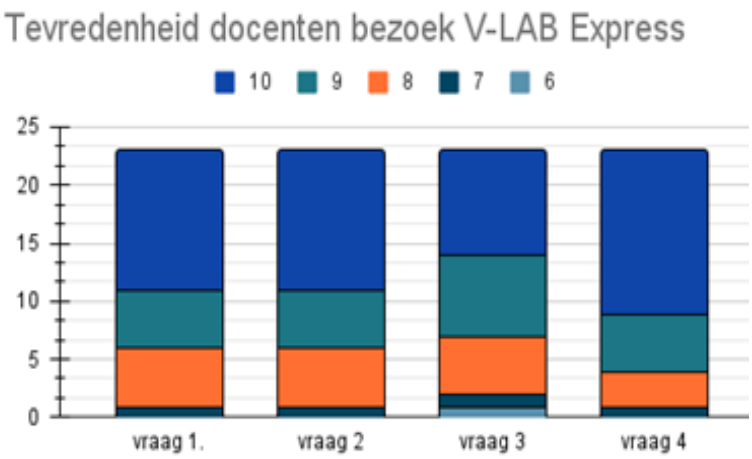

1 = Zeer ontevreden, 10 = Zeer tevreden

Vraag 1. Hoe tevreden bent u over het gehele bezoek aan de V-LAB Express?
Vraag 2. Hoe tevreden bent u over de interactieve werkvormen in de tentoonstelling?

Vraag 3. Hoe tevreden zijn de leerlingen, volgens u, over het bezoek aan de V-LAB Express?

Vraag 4. Wat is uw mening over de ontvangst en de begeleiding tijdens het bezoek?

Ervaringen van docenten

Zoals in elk onderzoek zijn, naast de cijfers, de korte zinnen en opmerkingen van bezoekers vaak het boeiends om te lezen. De interactieve methodiek, waarin leerlingen zelf hun leerproces sturen en zelfstandig onderzoek doen, werd zeer gewaardeerd zoals blijkt uit de volgende uitspraken:

- Leerlingen waren enthousiast en allemaal bezig!!
- Ontzettend leuk, leerzaam en interactief. De leerlingen zijn erg enthousiast.
- Kinderen vinden het fantastisch om op een andere manier met het thema te werken, je merkt dat er gesprekken ontstaan.
- Goede keus om de kinderen veelal 'zelf 'aan het werk te laten gaan, erg leuk.
- Leuk om interactief met de opdrachten bezig te zijn en hele afwisselende opdrachten.
- Mooi dat leerlingen op een interactieve manier bezig zijn met de thema's die in hun alledaagse leven van belang zijn.

V.l.n.r. Hayo van Gemerden (ontwerp en productie), Jan Durk Tuinier (werkvormen en samenstelling) en Marieke de Beurs (vormgeving buitenkant en drukwerk).

Daarnaast werden er opmerkingen gemaakt over de thema's die aan de orde kwamen in de Express en natuurlijk ook enkele goede tips.

- Erg leuk om kinderen zo bewust te maken over het onderwerp.
- Super mooi, kinderen zijn erg enthousiast en geboeid bezig geweest.
- Kinderen hebben veel geleerd over zichzelf en ontdekt dat we allemaal anders en dus uniek zijn.
- Geweldig leerzaam. Misschien is het leuk om bij sommige vragen een ruimte te hebben voor een eventuele toelichting van hun mening.
- Wij zijn alleen maar tevreden, ga zo door.
- Prima opgezet in 2 talen.
- Mooie interactieve tentoonstelling. Een uur is wat lang voor sommige leerlingen.
- Bepaalde leerlingen krijgen hoofdpijn of krijgen last van claustrofobie.

Tot slot waardering voor de gastvrouwen en gastheren.

- Super bedankt dat we welkom waren. Heel leerzaam en leuk om te doen.
- Enthousiaste gastvrouw en dus enthousiaste leerlingen.

Deze opmerkingen zien we terug in de hoge waardering van de verschillende onderdelen van het bezoek. Veruit de meeste scores zitten tussen de 8 en 10. Hoge waardering over het bezoek als geheel, de interactieve werkvormen en de indruk van de waardering van de leerlingen. Met de uitschieter van vraag 4 over de waardering van de ontvangst en de begeleiding van de groepen.

Ervaringen van leerlingen

De leerlingen zijn zeker zo gevarieerd in hun opmerkingen. Nogal wat leerlingen vonden de Express als tentoonstellingstrailer interessant en knap gemaakt:

- Leuk, niet verwacht dat dit hier in kan.
- Beetje klein voor grote groepen
- Grappig om dit mee te maken
- Superleuk, tot de dag van vandaag wist ik niet eens dat dit bestond.
- Knap dat je dit kan maken, Knap gemaakt

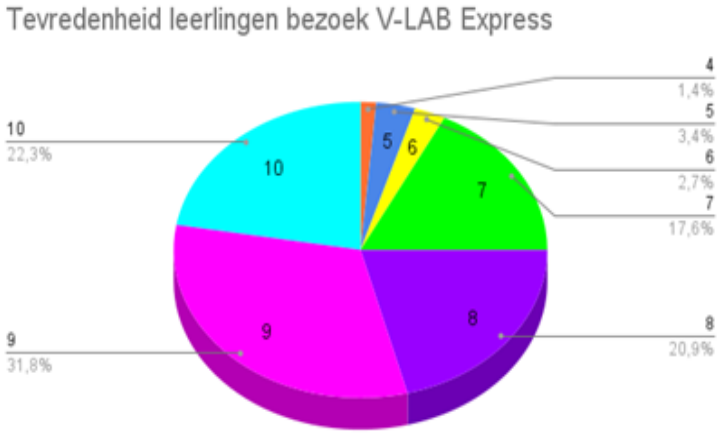

22,3% van de leerlingen gaf een 10 antwoord op de vraag: 'Hoe tevreden ben je over het bezoek aan de V-LAB Express?'
1,4% van de leerlingen gaf een 4 op deze vraag.
Andere leerlingen zaten daartussenin, maar de waardering is hoog.

Een heel aantal leerlingen gaan in op de thema's en de manier van leren:

- Was op zich wel interessant
- Heel leuk om te zien wat vrijheid is
- Het was leuk, leuk, heel leuk bedacht
- Ik vond het leuk en interessant of Superleuk en Leerzaam: 58x
- Ik vond dit goed want, nu weet ik niet meer
- Ik vond dit leuk om te doen, want je kunt je mening geven, Vaak leuk maar soms niet leuk
- Nice, Ik vond het supercool

- Bijna alles mooi
- Om te zien hoe je voelt en wat geluk brengt

Niet alle leerlingen weten wat op te merken en er waren ook andere ervaringen en tips:
- Weet ik niet, Nee, Niks
- Leuk creatief
- Te druk, Beetje klein
- Je moet lang wachten
- Misschien meer opdrachten, ik stond hele tijd in de rij
- Soms beetje moeilijk
- Iets meer makkelijk opdrachten misschien

De V-LAB Express/Der Friendenslabor is ontwikkeld met financiële steun van vfonds, het Solidariteitsfonds, Ars Donandi Vredesfonds en Sophie Booy van Randwijckfonds i.s.m. het Nat. Onderduikmuseum Aalten en Educatief Ontmoetingscentrum Ysselsteyn.

Evaluatie 'Zij AAN Zij - project' met FC Utrecht supporters

In 2021 hebben er tussen de lock down perioden twee bijeenkomsten plaatsgevonden met supporters van FC Utrecht. Na een groepsinterview in Stadion Galgenwaard, vertrekt de groep naar het monument voor de vermoorde Joden aan de Maliebaan in Utrecht. Joodse supporters vertellen daar elementen uit hun levensverhaal en koppelen dit aan hun ervaringen met antisemitische spreekkoren op de tribunes.

De impact van deze gesprekken is enorm, omdat het de eigen supporters betreft, die worden gekwetst door deze spreekkoren. De gesprekken vormen een centraal gegeven in de dag omdat alle mogelijke excuses voor bepaald gedrag wegvallen en er geen gelegenheid is om het te bagatelliseren of weg te stoppen.

Tijdens de bijeenkomst van september nam ook een communicatiemedewerkster van het magazine Opportuun deel. Haar observaties werden beschreven in het magazine en werden tijdens een evaluatie met enkele officieren van Justitie in het stadion besproken. Mede naar aanleiding van dit artikel, geldt deelname aan het programma als een alternatieve invulling na het begaan van een overtreding.

Niet eerder werd deelname aan het project Zij aan Zij opgelegd in een strafrechtelijk kader, stelde voetbalofficier Justine Beumer: "Je wilt het liefst dat een straf een blijvend effect heeft. Terwijl ik bezig was met deze voetballeuzen-aak hoorde ik van dit project. Door deelname aan dit project als gedragsaanwijzing aan deze jongens op te leggen kon de zaak een betekenisvolle afdoening krijgen. Iets waar ook de aangever blij mee was. Deze jongens realiseren zich na deelname wat het effect van hun gedrag op anderen is en zien in dat dat echt niet okay is. Een gedragsaanwijzing als deze is dus een stuk leerzamer en zinvoller dan een reguliere taakstraf of boete."

Aan het overleg werd ook deelgenomen door vertegenwoordigers van Feijenoord en onderzoekers van de Anne Frank Stichting, die de oorspronkelijke initiatiefnemers zijn van dit project en leidinggeven aan een Europees project 'Changing the Chants'.

Na het bezoek aan het monument gaat de groep naar Fort De Bilt, waar in de interactieve tentoonstelling thema's vooroordelen en discriminatie worden onderzocht, uiteraard in relatie tot de gebeurtenissen die op Fort De Bilt plaatsvinden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Daarna gaat de groep weer terug naar het stadion. Op de tribune wordt nagepraat. En dan blijkt een van de deelnemers mee te werken aan het project. Hij staat op, gaat voor de groep staan en zegt: "Die naam die jullie op dat monument hebben opgezocht… dat was mijn opa." Er valt een stilte, een dodelijk stilte, in dat grote stadion. Hij vervolgt: "Mijn vader was 14 toen zijn vader van zijn bed werd gelicht door de Duitsers en afgevoerd naar Sobibor. Hoe denken jullie dat het was toen mijn vader ziek werd - hij had kanker – en in zijn rolstoel in het stadion 'kankerjoden' hoorde roepen?" En na nog meer stilte: "Ik voel ook de emotie als Ajax er is, ik heb het ook geroepen, maar toen ik zo'n tien jaar geleden ontdekte wat mijn vader had meegemaakt, heb ik het nooit meer gedaan."

Open Deur?!

Open deur?! is een nieuwe 'scenario based game' ontwikkeld voor en door studenten in het mbo en uitgebracht door de Anne Frank Stichting.
Leren omgaan met diversiteit, in het bijzonder gender, religie en etniciteit staat centraal. Open staan voor verschillen en andere meningen helpt studenten zich te verplaatsen en verbinden met anderen. Een belangrijke vaardigheid die studenten helpt in hun leven, loopbaan en bovendien bijdraagt aan actief burgerschap.
De Stichting Vredeseducatie adviseerde in dit project, samen met docenten en studenten uit het MBO.
Open deur?! | Anne Frank Stichting

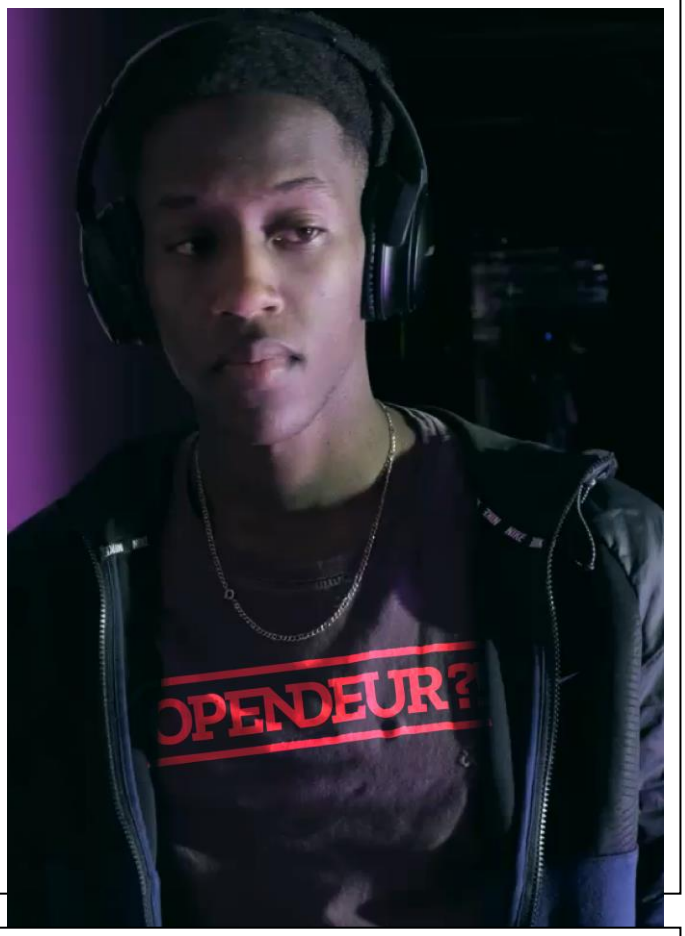

Heya Den Bosch!

Een programma in de club vanaf de tribune te steunen, met respect voor

De Stichting Vredeseducatie heeft in samenwerking met Radar, Anne Frankstichting en het Nat. Monument Kamp Vught een programma ontwikkeld voor supporters van FC Den Bosch. De aanleiding heeft te maken met een racistisch incident in 2019, maar de insteek is positief: hoe kunnen supporters bijdragen aan respect in het voetbal zodat het de club versterkt, niet alleen op het veld, maar ook op de tribune. Er is een pilotprogramma geweest en zal het in 2022 een vervolg krijgen.

De Democratiefabriek reist tussen de lock downs door het land

De Democratiefabriek stond het afgelopen jaar vaak tussen de boeken in bibliotheken in Overijssel en Gelderland, een tournee i.s.m. Provincie Overijssel, Vizier Oost en Rijnbrink, een instelling voor cultuureducatie. Het was een geluk dat de bibliotheken bij een milde lock down open konden blijven, hoewel het aantal bezoekers vanwege maatregelen in de scholen soms minder was dan verwacht.

De tentoonstelling werd in het najaar gepresenteerd in Rijssen, Hengelo, Oldenzaal en Nijverdal (Memorymuseum). De tournee zal voor zover mogelijk worden voortgezet in 2022 en dan zullen de steden: Zwolle, Kampen, Elburg, Ulft, Zevenaar en Leeuwarden worden bezocht.

Democratiefabriek in Vrijheidsmuseum Groesbeek

Het vteam van het vfonds testte de Democratiefabriek in Vrijheidsmuseum Groesbeek tijdens de alternatieve Vierdaagse.

Klik hier voor het filmpje.

In het afgelopen jaar ontwikkelde Scarlet Maassen het project 'Het geheim van de hokjesdenker' voor de Stichting Vredeseducatie. Scarlet studeerde met dit project af aan de opleiding Communicatie en Multimedia Design van de Hogeschool Utrecht en kreeg een uitzonderlijk hoge waardering.

Alle mensen weten wat het is: in hokjes denken. Het heeft twee kanten, het kan veiligheid bieden en zekerheid geven, maar het kan ook mensen buitensluiten.
Het geheim van de hokjesdenker biedt kinderen van 7-11 jaar de mogelijkheid hun eigen hokjesdenker te onderzoeken. Door middel van verschillende werkvormen leren ze zichzelf en de ander beter kennen. De werkvormen zijn geschikt voor iedere leerstijl en worden bij voorkeur in tweetalen uitgevoerd. Dat kunnen twee kinderen zijn, maar ook een kind van een (groot)ouders om het gesprek tussen generaties te versterken.
Het concept is een fysieke Experience van ongeveer 3 x 3 meter. Er zijn vier hokjes die voor elke deelnemer geschikt zijn. Het is mobiel en kan ingezet worden door diverse instellingen zoals scholen, musea, bibliotheken, Multifunctionele ruimten en gemeentehuizen.
De Stichting Vredeseducatie stelt een flyer samen om musea en andere instelling te interesseren voor het project 'De Hokjesdenker'.
Klik hier om de flyer aan te vragen.

Manifest tegen normalisering van discriminatie en racisme

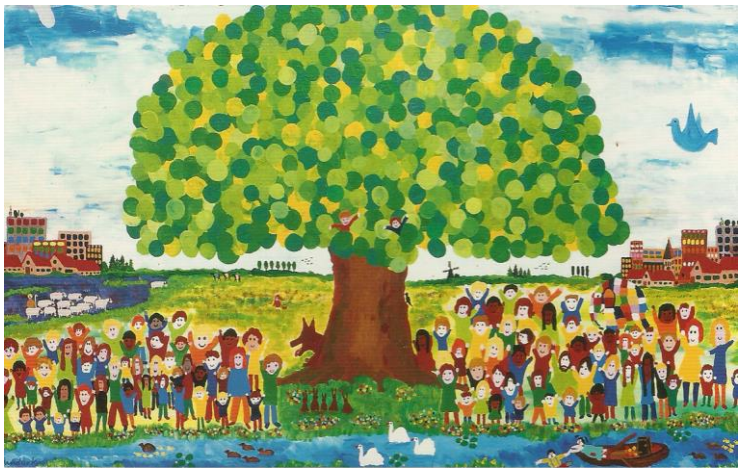

Op de Internationale Dag tegen Racisme publiceerden we een MANIFEST op LinkedIN tegen de normalisering van discriminatie na de Tweede Kamerverkiezingen. Het leverde meer dan honderd reacties op van mensen en instellingen met wie we ideeën delen.

Alles wat een pedagoog doet is politiek, maar niet partijpolitiek
Paolo Freire koos in zijn pedagogiek radicaal voor mensen zonder stem en zonder land. Hij leerde landloze boerinnen en boeren in alfabetiseringscampagnes hun eigen taal van bevrijding zodat zij hun rechten konden opeisen voor een leefbare toekomst voor henzelf en hun kinderen.

Na de Tweede Kamerverkiezingen
Hoe kunnen we de lessen van Freire in praktijk brengen na de Tweede Kamerverkiezingen? In ons werk maken we geen partijpolitieke keuze. We willen werken vanuit een pedagogische visie waarin het gaat om het uitdagen van kinderen en jongeren om zelf de maatschappij te onderzoeken en vanuit de ontmoeting met de ander aan de samenleving deel te nemen. Samen leren vragen te stellen, omdat één vraag de wereld kan veranderen.

Daarom kiezen we partij:
- Voor kinderen en jongeren die last hebben van de normalisering van racisme en discriminatie. Voor jongeren die pijn ervaren als politici hen als bedreiging zien. Voor scholieren die zich onveilig voelen in een rancuneus klimaat van polarisatie en horen dat ze zich moeten schamen omdat ze moslim zijn.

- Voor kinderen die last hebben van negatieve vooroordelen omdat hun wieg of die van hun voorouders in een Aziatisch land stond. Voor kinderen die ziek worden van antisemitische grapjes en hun Joodse identiteit op straat verhullen. Voor leerlingen die niet meer willen leven omdat zij en hun en familie met ongedierte vergeleken worden.

- Voor jongeren die niet gaan stemmen omdat ze vinden dat ze toch niet gehoord worden. Voor jongeren die een trauma kregen van de jarenlange vernederingen op sociale media. Voor leerlingen die de schuld krijgen van de woningnood, de onveiligheid op straat en andere problemen in het land.

Help!
Heb je ideeën om dit samenscholen mee in te vullen, inhoudelijk of organisatorisch, laat het ons weten via **info@vredeseducatie.nl**
Stichting Vredeseducatie Utrecht, 21 maart 2021

Vredesfonds + Ars Donandi Sophie Booy - barones van Randwijck fonds + Ars Donandi

De Stichting Vredeseducatie kon de projecten uitvoeren dankzij de bijdragen van fondsen, gemeenten en particuliere donaties. Het nieuwe DOEboek Burgerschap 2021-2022 wordt ondersteund door: de Haella Stichting, het Vredesfonds en het Sophie Booy barones van Randwijckfonds van Ars Donandi en de Stichting Wiesenthal Fonds. Voor het DOEboek Burgerschap, wordt intensief samengewerkt met het Sint-Maartensberaad Utrecht.

Samenstelling nieuwsbrief/jaarbericht 2021
Jan Durk Tuinier (directie)

Bestuur Stichting Vredeseducatie
Marjan Bosma (voorzitter), Arie Blanken (Penningmeester), Anja Brinkman-Boevé (secretaris), Zinzi Rozema (bestuurslid)

Met dank aan:
Femke Akerboom (acquisitie en relatiebeheer voor Duitsland), Marieke de Beurs (vormgeving Tekenen voor Vrede en V-LAB Express buitenkant), Gerda Brethouwer (Nationaal Onderduikmuseum Aalten), Edith van Gemerden, Suzanne Melse en Kelvin Vink (onderhoud en tentoonstellingsopbouw), Hayo van Gemerden (ontwerp en productie tentoonstellingen), Scarlet Maassen (vormgeving), Spelt Financiële Adviseurs Ede, Sonja Rexwinkel (vertalingen en netwerkvorming), Circus Sinistra en Ronald Huffener (website vredeseducatie), Jeroen Wijgerse Online Marketing, Rien Sprenger (Sint Maartensberaad).

Stichting Vredeseducatie Lucas Bolwerk 10 3512 LD Utrecht
Tel: 06 – 83 83 33 58 (algemeen en reservering interactieve tentoonstellingen)
E-mail: vrede@xs4all.nl **Internet:** www.vredeseducatie.nl www.tekenenvoorvrede.nl